ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 11.03.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

52

Zákon

zo dňa 23. februára 1949

o hlásení obyvateľstva a o povoľovaní pobytu cudzincom.

Národné shromaždenie Československej republiky sa usnieslo na tomto zákone:

Časť prvá.
Hlásenie obyvateľstva.

§ 1
Hlásenie pobytu; vedľajšie ohlasovacie údaje.

(1) Podľa tohto zákona treba hlásiť ohlasovaciemu orgánu (§ 2) začiatok, zmenu a ukončenie pobytu v obci (hlásenie pobytu), a to s vedľajšími ohlasovacími údajmi, ktoré určia vykonávacie predpisy, vydané podľa § 22 (ďalej len „vykonávacie predpisy“).

(2) Vykonávacie predpisy tiež určia, ktoré zmeny vedľajších ohlasovacích údajov, ktoré nastaly po urobenom hlásení pobytu, treba oznámiť ohlasovaciemu orgánu.

§ 2
Ohlasovací orgán.

(1) Ohlasovacím orgánom je miestny národný výbor.

(2) Ak to vyžaduje záujem riadnej evidencie obyvateľstva, môžu vykonávacie predpisy alebo v ich medziach krajské národné výbory určiť za ohlasovací orgán iný orgán, podriadený Ministerstvu vnútra.

§ 3
Povinnosť hlásiť pobyt.

(1) Hlásením pobytu (§ 1, ods. 1) sú povinní,

a) ak ide o osoby, ubytované v ubytovacom zariadení, prevodzovateľ ubytovacieho zariadenia (§ 4), a

b) ak ide o osoby inak ubytované, tieto osoby a ich ubytovateľ (§ 5).

(2) Odhlásenie zomretej osoby vykonajú osoby (orgány), uvedené v § 6.

§ 4
Hlásenie pobytu osôb, ubytovaných v ubytovacom zariadení.

(1) Hlásením pobytu osôb, ktoré sú ubytované v ubytovacích zariadeniach, t. j. v podnikoch, ústavoch alebo zariadeniach, oprávnených na živnostenské ubytovanie osôb alebo poskytujúcich inak za plat alebo bezplatne ubytovanie, je povinná osoba, ktorá je zodpovedná za prevádzku ubytovacieho zariadenia (ďalej len „prevodzovateľ ubytovacieho zariadenia“).

(2) Osoba, ubytovaná v ubytovacom zariadení, je povinná ihneď pri ubytovaní riadne vyplniť ohlasovací lístok (§ 9, ods. 1), odovzdať ho prevodzovateľovi ubytovacieho zariadenia a dosvedčiť mu svoju totožnosť. Ak nesplní ubytovaná osoba túto povinnosť, je prevodzovateľ ubytovacieho zariadenia povinný oznámiť to bezodkladne ohlasovaciemu orgánu.

(3) Prevodzovateľ ubytovacieho zariadenia je okrem toho povinný ubytované osoby ihneď po ich ubytovaní zapísať do záznamnej knihy o ubytovaní, vedenej podľa vzoru, ktorý určia vykonávacie predpisy. Túto záznamnú knihu je povinný uschovať na 3 roky odo dňa posledného zápisu v nej a kedykoľvek ju na požiadanie predložiť úradným orgánom.

§ 5
Hlásenie pobytu osôb inak ubytovaných.

Pri inom ubytovaní než v ubytovacom zariadení je hlásením pobytu povinná predovšetkým osoba, o ktorej pobyt ide. Okrem nej je hlásením jej pobytu povinný ubytovateľ (§ 7). Ubytovateľ splní svoju ohlasovaciu povinnosť tým, že spolupodpíše hlásenie pobytu osoby, o ktorej pobyt ide, a že sa nahliadnutím do potvrdenia o vykonanom hlásení presvedčí, že hlásenie bolo vykonané. Ak mu nebolo dané toto potvrdenie na nahliadnutie v predpísanej lehote (§ 9, ods. 1), je povinný oznámiť to bezodkladne ohlasovaciemu orgánu.

§ 6
Odhlásenie zomretých osôb.

Zomreté osoby je povinný odhlásiť ubytovateľ (§ 7), a ak ho niet, osoba, ktorá obstarala pohreb; ak niet ani tejto, vykoná odhlásenie ohlasovací orgán z úradnej moci.

§ 7
Ubytovateľ.

(1) Ubytovateľom je:

a) vlastník budovy alebo pozemku, pokiaľ ide o jeho nájomníkov alebo iné osoby, ktoré vo svojej budove alebo na svojom pozemku ubytoval;

b) nájomník alebo užívateľ bytu alebo inej miestnosti, pokiaľ ide o jeho podnájomníkov alebo iné osoby, ktoré vo svojom byte (svojej miestnosti) ubytoval.

(2) Ak sú budova alebo pozemok prenajaté, dané do árendy alebo ak je na ne zriadené požívacie alebo užívacie právo, považuje sa za ubytovateľa nájomca, árendátor, požívateľ alebo užívateľ. Pri národnej správe, vnútenej správe, konkurze alebo vyrovnaní považuje sa za ubytovateľa národný, vnútený, konkurzný alebo vyrovnací správca. Ak ide o právnickú osobu, považuje sa za ubytovateľa jej oprávnený zástupca.

(3) Ubytovateľ je oprávnený, a ak nebýva v obci, v ktorej je budova (pozemok, byt, miestnosť), povinný ustanoviť svojho zástupcu v tejto obci, ktorý potom zodpovedá za plnenie povinností, uložených ubytovateľovi v §§ 5, 6 a 21.

§ 8
Povinnosť oznamovať zmeny vedľajších ohlasovacích údajov.

Zmeny vedľajších ohlasovacích údajov, ktoré nastaly po vykonanom hlásení pobytu (§ 1, ods. 2), je povinná oznámiť osoba, u ktorej došlo k týmto zmenám.

§ 9
Spôsob hlásenia obyvateľstva a lehoty.

(1) Pobyt s vedľajšími ohlasovacími údajmi treba hlásiť a zmeny týchto údajov treba oznámiť spôsobom, s dokladmi a v lehotách, ktoré určia vykonávacie predpisy. Pokiaľ tieto predpisy neurčia inak, robí sa toto hlásenie (oznamovanie) na ohlasovacích (oznamovacích) lístkoch.

(2) Každý je povinný urobiť všetky hlásenia (oznámenia) úplne a pravdivo.

§ 10
Výnimky a úľavy.

(1) Ustanovenia časti prvej sa nevzťahujú na osoby, ubytované podľa predpisov o ubytovaní vojska.

(2) Vykonávacie predpisy môžu určiť ďalšie všeobecné výnimky a úľavy, najmä pre osoby, ktorým prislúcha právo exteritoriality, cudzích konzulov z povolania a osoby im na roveň postavené, pokiaľ nie sú občanmi Československej republiky. V jednotlivých prípadoch alebo pre jednotlivé skupiny prípadov môže povoliť výnimky (úľavy) Ministerstvo vnútra alebo ním poverené orgány.

§ 11
Osobitná úprava hlásenia obyvateľstva.

(1) Pokiaľ ide o hlásenie obyvateľstva v colnom pohraničnom pásme a v obciach, pretínaných vnútornou colnou hranicou, môžu vykonávacie predpisy všeobecne a Ministerstvo vnútra, alebo ním poverené orgány, v jednotlivých prípadoch alebo pre jednotlivé skupiny prípadov ustanoviť, že

a) prevodzovatelia ubytovacích zariadení sú povinní, v prípade že im bolo uložené telefonicky hlásiť začiatok a koniec pobytu ubytovaných osôb, postarať sa o možnosť telefonického spojenia, po prípade dohodou s účastníkom blízkej telefonnej stanice;

b) osoby, ktoré sa ubytujú v ubytovacích zariadeniach, sú povinné odovzdať za podmienok, ktoré sa súčasne určia, prevodzovateľovi ubytovacieho zariadenia svoj preukaz totožnosti a ponechať ho v jeho úschove.

(2) Ak je to naliehavo treba v záujme riadnej evidencie obyvateľstva, možno opatrenie podľa odseku 1 vykonať i na ostatnom štátnom území.

§ 12
Osobitné hlásenie.

(1) Vykonávacie predpisy môžu ustanoviť, že určitým dňom stratia platnosť všetky hlásenia pobytu alebo hlásenia pobytu niektorých osôb, vykonané podľa doterajších predpisov. V takomto prípade sa pre účely tohto zákona pozerá na osoby, u ktorých hlásenie pobytu stratilo takto určeným dňom platnosť, akoby ich pobyt v obci začal týmto dňom. Pre hlásenie, ktoré treba vykonať v tomto prípade, môžu vykonávacie predpisy určiť osobitné lehoty a ustanoviť spôsob, údaje, doklady a miesto na hlásenie odchylne od ustanovenia tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných.

(2) Vykonávacie predpisy môžu tiež určiť osobitné hlásenie skutočností, ktoré sú potrebné na účely vojenskej správy.

Časť druhá.
Povoľovanie pobytu cudzincom.

§ 13

Kto je povinný žiadať povolenie na pobyt.

(1) Pokiaľ sa ďalej inak neustanoví alebo podľa tohto zákona nebude inak ustanovené, môžu sa cudzinci (§ 20) zdržiavať na území Československej republiky, len ak im bolo udelené povolenie na pobyt.

(2) Na udelenie povolenia na pobyt niet právneho nároku.

§ 14
Náležitosti žiadosti o povolenie pobytu.

(1) Žiadosť o povolenie pobytu treba podať na okresnom národnom výbore, v ktorého obvode hodlá mať cudzinec pobyt. Vykonávacie predpisy ustanovia, akým spôsobom sa žiadosť o povolenie pobytu podáva, s akými údajmi a dokladmi a v akej lehote.

(2) Potvrdenie o riadne podanej žiadosti, ktoré vydá žiadateľovi okresný národný výbor, oprávňuje žiadateľa na čas, v tomto určený, na pobyt v obvode tohto národného výboru a, ak je to v potvrdení výslovne uvedené, i mimo tohto obvodu. Toto oprávnenie môže byť, a to i dodatočne, viazané podmienkami alebo omedzeniami. Tieto ustanovenia neplatia pre územie, v ktorom bolo cudzincovi vykonateľným rozhodnutím odopreté alebo odňaté povolenie pobytu, ako i v prípadoch, ustanovených vo vykonávacích predpisoch.

§ 15
Rozhodnutie o žiadosti o povolenie pobytu.

(1) O žiadosti o povolenie pobytu rozhoduje krajský národný výbor, ktorý smie povoliť pobyt, len

a) ak má žiadosť predpísané náležitosti, pričom môže na odstránenie nedostatkov určiť primeranú lehotu, a

b) ak nejde o osoby, ktorých pobytom môžu byť ohrozené bezpečnosť štátu, verejná bezpečnosť, verejný poriadok alebo iné verejné záujmy, najmä hospodárske.

(2) Povolenie pobytu môže byť udelené pre celé územie Československej republiky alebo pre jeho časť. Možno ho udeliť najviac na dva roky.

(3) Povolenie pobytu môže byť viazané určitými podmienkami alebo omedzeniami, ktoré možno ustanoviť i dodatočne.

§ 16
Odňatie povolenia pobytu.

(1) Krajský národný výbor, ktorý povolenie udelil - ak však preložil cudzinec svoj pobyt do obvodu iného krajského národného výboru, tento národný výbor - môže odňať povolenie pobytu,

a) ak odpadol účel, na ktorý bol pobyt povolený,

b) ak nesplnil cudzinec povinnosť hlásiť pobyt s vedľajšími ohlasovacími údajmi alebo povinnosť oznámiť neskoršie zmeny týchto údajov podľa prvej časti tohto zákona,

c) ak nastala alebo dodatočne vyšla najavo niektorá z okolností, pre ktoré podľa ustanovenia § 15, ods. 1, písm. b) pobyt nesmie byť povolený,

d) ak nezachováva cudzinec uložené mu podmienky alebo obmedzenia (§ 15, ods. 3), alebo

e) ak porušil cudzinec ustanovenie § 17.

(2) Povolenie pobytu možno odňať pre celé územie, pre ktoré bolo udelené, alebo len pre jeho časť.

§ 17
Zákaz pobytu na štátnom území.

(1) Ak nemá cudzinec, ktorý je povinný žiadať o povolenie pobytu (§ 13), platné povolenie pobytu ani platné oprávnenie na pobyt v smysle § 14, ods. 2, je mu, ak uplynula lehota na podanie žiadosti na povolenie pobytu (§ 14, ods. 1), pobyt na území, pre ktoré povolenie alebo oprávnenie nemá, zakázaný a cudzinec je povinný toto územie bezodkladne opustiť. V prípadoch osobitného zreteľa hodných môže mu na to krajský národný výbor povoliť primeranú lehotu.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí tiež, ak bolo cudzincovi povolenie pobytu vykonateľným rozhodnutím odopreté alebo odňaté. Ak mu bolo povolenie pobytu odopreté alebo odňaté len pre časť štátneho územia, môže svoj pobyt preložiť do jeho inej časti, je však povinný, ak nemá pre túto časť štátneho územia platné povolenie, bezodkladne o to žiadať.

(3) Okresný národný výbor môže s účinkami, uvedenými v odseku 1, zakázať pobyt na celom štátnom území alebo na niektorej jeho časti i cudzincovi, ktorý nepotrebuje povolenie pobytu, ak jeho pobytom môžu byť ohrozené bezpečnosť štátu, verejná bezpečnosť, verejný poriadok alebo iné verejné záujmy, najmä hospodárske.

§ 18
Doterajšie povolenie pobytu.

(1) Platné povolenia pobytu, udelené podľa doterajších predpisov, považujú sa za povolenia pobytu podľa tohto zákona, ak budú do 30. apríla 1949 predložené okresnému národnému výboru, v ktorého obvode má cudzinec pobyt, a ak budú potvrdené krajským národným výborom. Takto potvrdené povolenia pobytu zostávajú v platnosti na čas, na ktorý boly udelené, najdlhšie však do 31. marca 1951. Inak sa na takéto povolenia vzťahujú ustanovenia tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných.

(2) Konania o žiadostiach o povolenie pobytu, začaté pred 1. aprílom 1949 a tento deň nedokončené, dokončia sa podľa tohto zákona.

§ 19
Výnimky a úľavy.

(1) Ustanovenia §§ 13 až 18 nevzťahujú sa na osoby, ktorým prislúcha právo exteritoriality, cudzích konzulov a osoby im na roveň postavené, ako i na členov ich sprievodu, ak je vzájomnosť zabezpečená, ďalej i na iné osoby, ktoré sa zdržujú na území Československej republiky s oficiálnym poslaním u ústavných činiteľov alebo v štátnych úradoch.

(2) Vykonávacie predpisy môžu ustanoviť ďalšie všeobecné výnimky a úľavy a v jednotlivých prípadoch alebo pre jednotlivé skupiny prípadov môže tak urobiť Ministerstvo vnútra alebo ním poverené orgány.

Časť tretia.
Spoločné a záverečné ustanovenia.

§ 20
Pojem cudzinca.

Cudzincom podľa tohto zákona je každá osoba, ktorá nemôže preukázať, že je občanom Československej republiky, ani že sa za neho podľa príslušných predpisov považuje.

§ 21
Náhradné splnenie povinností podľa tohto zákona.

Za osoby mladšie než 15 rokov a za osoby, ktoré pre svoj duševný alebo telesný stav nemôžu splniť povinnosti podľa tohto zákona, je ich splnením povinný ten, kto je podľa príslušných predpisov povinný dozerať na ne, alebo ten, ktorého dozoru boly sverené; hlásiť pobyt (§ 1, ods. 1) takej osoby, ktorá nie je ubytovaná v ubytovacom zariadení, je však vždy povinný jej ubytovateľ (§ 7).

§ 22
Vykonávacie predpisy.

Podrobnejšie predpisy na vykonanie tohto zákona vydá Ministerstvo vnútra vyhláškou v Úradnom liste, a to, pokiaľ ide o hlásenia pre vojenskú evidenciu, po dohode s Ministerstvom národnej obrany a pokiaľ ide o výnimky alebo úľavy pre osoby, uvedené v § 10, ods. 2, vete prvej, po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí.

§ 23
Ustanovenie trestné.

(1) Kto poruší ustanovenia prvej časti alebo predpisov, vydaných na ich vykonanie, alebo kto poruší príkaz alebo zákaz, vydaný podľa uvedených ustanovení, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, za správny priestupok pokutou do 25.000 Kčs alebo väzením (zatvorením) do troch mesiacov.

(2) Kto poruší ustanovenia druhej časti alebo predpisov, vydaných na ich vykonanie, alebo kto poruší príkaz alebo zákaz, vydaný podľa uvedených ustanovení, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, za správny priestupok pokutou do 50.000 Kčs alebo väzením (zatvorením) do šiestich mesiacov.

(3) Ak ide o osobu, ktorá už bola právoplatne potrestaná podľa tohto zákona alebo podľa zákonov ním nahradených, alebo ak bol priestupok spáchaný v colnom pohraničnom pásme, možno uložiť zároveň pokutu i trest na slobode.

(4) Ak bola uložená pokuta, treba v prípade jej nevymožiteľnosti súčasne vymerať náhradný trest väzenia (zatvorenia) podľa miery zavinenia, a to v prípadoch, uvedených v odseku 1, do troch mesiacov a v prípadoch, uvedených v odseku 2, do šiestich mesiacov.

(5) Osobám, prevodzujúcim živnostensky ubytovacie zariadenie, ktoré boly už najmenej dvakrát právoplatne potrestané za porušenie povinnosti hlásiť začiatok alebo ukončenie pobytu osôb, ubytovaných v ich ubytovacom zariadení, môže byť trestným nálezom odňaté živnostenské oprávnenie na určitý čas alebo navždy.

§ 24
Zrušovacie ustanovenie.

(1) Zrušuje sa platnosť, po prípade používateľnosť všetkých predpisov, ktoré tomuto zákonu odporujú alebo sa ním nahradzujú, najmä sa zrušuje platnosť, po prípade používateľnosť:

a) nariadenia zo dňa 15. februára 1857, č. 33 r. z., o hlásení, v znení nariadenia zo dňa 15. januára 1860, č. 20 r. z., a predpisov podľa neho vydaných,

b) nariadenia zo dňa 2. apríla 1858, č. 51 r. z., o priestupkoch predpisov o hlásení,

c) ustanovenia § 320, písm. a) až d) všeobecného trestného zákona a, pokiaľ ide o hlásenie podľa tohto zákona, tiež ustanovenie § 320, písm. e) všeobecného trestného zákona,

d) ustanovenia § 577, písm. a) až d) vojenského trestného zákona a, pokiaľ ide o hlásenie podľa tohto zákona, tiež ustanovenie § 577, písm. e) vojenského trestného zákona,

e) zákona zo dňa 28. marca 1935, č. 51 Sb., o hlásení pobytu,

f) vládneho nariadenia zo dňa 30. apríla 1941, č. 233 Sb., o hlásení pobytu (poriadok hlásenia), a predpisov podľa neho vydaných,

g) zákona zo dňa 27. apríla 1944, č. 40 Sl. z., o policajnom hlásení, a predpisov podľa neho vydaných,

h) zákona zo dňa 28. marca 1935, č. 52 Sb., o pobyte cudzincov, v znení vládneho nariadenia zo dňa 21. mája 1937, č. 82 Sb., a vládneho nariadenia zo dňa 28. októbra 1938, č. 257 Sb.,

i) vládneho nariadenia zo dňa 25. júna 1935, č. 143 Sb., ktorým sa vykonáva zákon zo dňa 28. marca 1935, č. 52 Sb., o pobyte cudzincov, v znení vládneho nariadenia zo dňa 12. novembra 1937, č. 223 Sb.,

j) vyhlášky Ministerstva vnútra zo dňa 3. júla 1935, č. 144 Sb., o úľave podľa § 12 zákona zo dňa 28. marca 1935, č. 52 Sb., o pobyte cudzincov,

k) ustanovení o povinnosti hlásenia uvedených v brannom zákone a v predpisoch podľa neho vydaných, pokiaľ nejde o povinnosť hlásiť sa na odvodný súpis,

l) ustanovení o vypovedaní (vyhosťovaní, zákaze pobytu) cudzincov s výnimkou ustanovení, ktoré upravujú vypovedanie (vyhosťovanie, zákaz pobytu) cudzincov výrokom súdu.

(2) Ďalej sa zrušujú, pokiaľ sa tak už nestalo skôr, zák. čl. V/1903, o práve pobytu cudzincov, a ustanovenia §§ 72 a 73 zák. čl. XL/1879 trestného zákona o priestupkoch.

(3) Nedotknuté zostávajú osobitné predpisy o hlásení, predpisy pasové, predpisy o zamestnávaní cudzincov, ako i zákon zo dňa 29. mája 1947, č. 107 Sb., o opatreniach proti neoprávnenému prechodu štátnych hraníc, a predpisy podľa neho vydané a zákon zo dňa 13. mája 1936, č. 131 Sb., o obrane štátu, a predpisy podľa neho vydané.

(4) Kde sa iné predpisy odvolávajú na ustanovenia, zrušené podľa odseku 1 alebo 2, nastupujú na ich miesto obdobné ustanovenia tohto zákona alebo predpisov podľa neho vydaných.

§ 25
Účinnosť a vykonanie.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. apríla 1949 s výnimkou ustanovenia § 22, ktoré nadobúda účinnosť dňom jeho vyhlásenia; vykoná ho minister vnútra po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.